

KADRINA VALLAVOLIKOGU

Maaelukomisjon

KOOSOLEKU P R O T O K O L L

Kadrina valla külad

31. mai 2022 nr 6

Algus: 16:00 lõpp 21.00

Koosoleku juhataja Anneli Meibaum

Protokollija Anneli Meibaum

Osalevad: Airi Raus, Ants Leht, Meelis Stern, Tiina Raudla, Heli Napp

Puuduvad: Valter Kaima, Mirko Raik, Gert Kaso, Alo Laaniste, Rein Kaubi, Sirje Kuusik, Marge Gross

Kutsutud: Kadrina Vallavalitsuse liige Raido Parve, Kadrina Kultuurikoja direktor Ahto-Lembit Lehtmet

Päevakord:

1. Kohtumine Tirbiku, Kiku, Salda, Udriku, Ridaküla, Hõbeda, Ama ja Rõmeda külade esindajate ja kogukonna liikmetega, kohalugude kuulamine.
2. Külade elu-olu kaardistamine - teede heakord, külaplatside ja infotahvlite olemasolu, kogukonna aktiivsus, turismimagnetid, tegevustalud, noorte huvitegevuse võimalused, eakate toimetulek, kogukonna jaoks muud olulised teemad.
3. Teave

1. Kohtumine Tirbiku, Kiku, Salda, Udriku, Ridaküla, Hõbeda, Ama ja Rõmeda külade esindajate ja kogukonna liikmetega, kohalugude kuulamine.

Tirbiku küla - Kohtumine Männi Äri eestvedaja Rein Kalmeti ja kogukonna esindaja Viive Tuunaga. Rein Kalmet tutvustas põgusalt juba 28 aastat tegutseva pereettevõtte tegemisi. Müüakse mööblit, vanavara, kodukaupu ja elektroonikat. Inimeste huvi vanavaraaida vastu on suur. Põnev koht, kus saab nostalgitseda ja majapidamisse vajalikku soetada.

Kiku küla - Kaheksakümnenndail Kiku külla maamaja ostnud Maie ja Illar Kruusmann alustasid talupidamist aastal 1989. Toona lüpsiti Tõnuri talu laudas 16 lehma. Neli aastat hiljem müüdi lehmad maha, kuna bürokraatia käis üle jõu.

Praegu on Tõnuri talul ja selle kõrvale moodustatud Tõnuri OÜ, mis tegeleb teraviljakasvatusega. Kolme põlvkonna tööde tegemiste kõrval tegeletakse ka põneva spordiala

- kiikinguga. Noorperenaine Reet Kruusmann tegi külaliste rõõmuks mõned ülevõlli ringid, mille peale uudistajad vaid ahhetasid.

Salda küla - Meelis Stern andis ülevaate Salda kogukonna tegemistest. Palliplats on saanud vahepeal uue näo - rohtunud liivaala katsid nüüd vanad kummimatid, mis võeti Kadrina Keskkooli staadionilt üles, kuid sobisid hästi külakogukonnale. Kiitust tuleb avaldada Salda küla noortele, kes on loonud hubase ja mugava katusealuse kiigeplatsile.

Udriku küla - Kohtumine kogukonna esindaja Marje Udrase ja Udriku Mõisas korrastustöid teostava Reet Kruusmanniga, kes pajatas huvitavaid lugusid mõisa ajaloost ning lubas maaelukomisjoni liikmetel pisut uhkesse mõisa sisse piiluda.

1628. aastal kinkis Rootsi kuningas Gustav Adolf mõisa Elisabeth von Rehbinderile, tänuks tema mehe teenete eest, kes selleks ajaks oli juba surnud. 1628. aastast, kuni mõisate võõrandamiseni, kuulus mõis Rehbinderite valdusesse. Udriku mõis oli üks esimesi Vene impeeriumis, kus hakati kasvatama meriinolambaid, selleks ehitati suur lambalaut. 1814. aastal olevat lammaste arv küündinud 4000-ni. 1810. aasta paiku hakati tegelema kangakudumisega ning toodeti ka sukki ja pitsiriet. Kaupa turustati Tallinnas ja Peterburis. Tol ajal olevat see olnud Eesti suuremaid ettevõtteid. Lühemat aega oli mõisas ka tubakavabrik, äädika, rummi ja rasvaküünalde töökoda. Esimesena Eestis võeti kasutusele rehepeksumasin. Kokku olevat erinevates ettevõtetes töötanud 100-120 inimest, kuid kuna tööjõud põhines orjatööl ja töölised ei saanud keeruliste masinatega hakkama, siis ettevõtteid ei püsinud väga kaua.

Põnevat lisalugemist on leitav SIIT <https://www.moisablogi.ee/post/udriku-mois>

II maailmasõja ajal elasid mõisas sõjapõgenikud. Mõisa peahoones avati 1970. aastal hooldekodu, kuid 2013. aastal lõpetas hooldekodu seal oma tegevuse. Tänapäevane omanik on vene päritolu ja ei ela Eestis.

Ridaküla - Kogukonna ajalugu algab aastast 1991, siis peeti siin Samblamäe jaanitulesid. 2005. aastal rajasid Männimäe, Pähklimäe ja Kaasikmäe pererahvas künkale püstkoja. Ehitust toetas ka Jahiühistu Uluk II. Renoveerimisel käisid abis ka kaitseliitlased. Plats asub kahel kinnistul. Sündmused, mis toimuvad on toimunud püstkojas: jaanituled, sünnipäevad, kokkutulekud, kooli -ja lasteaialõpupeod, erinevad laagrid (Riigikaitselaagrid, Noorte Kotkaste laagrid, Päästeringi laager, ellujäämislaagrid, Rakvere Waldorfkooli laagrid jne), Kadrina Keskkooli praktilised loovtööd, Kaitseliidu Viru Maleva koosolekud. Platsi on kasutatud ka erinevate Kaitseväge suurõppuste raames (suurtükid, helikopter, soomustehnika jne). Ülevabariigiline naismehhanisaatorite kokkutulek, vastlapäeva tähistamine. Koostöös Huvikeskusega toimus ka koidikukontsert Marek Sadamiga ning väliskülalised Gruusiast. Sügiseti kasutavad jahimehed püstkoda eduka jahi lõpetamiseks. Sellel aastal on oodata kõrgeid külalisi Lõuna-Koreast. Alates juunist hakkab jälle aktiivsem tegevus pihta. Juba 10. juunil toimub Päästeringi lõpulaager ja 18. juunil saab näha jahiteemalist näitust Tapa-Loobu matka raames. Püstkoda mahutab umbes 40 inimest. Olemas on elekter ja vesi.

Hõbeda küla Külastati pereettevõtet Hõbedal. Hõbeda kitsefarm asub endise Hõbeda mõisa maal. Esmateated mõisast pärinevad 1459. aastast. Mõisa viimane omanik (1919. a) oli parun Nikolai Dellingshausen. Hõbeda mõis oli Aaspere mõisa kõrvalmõis, kus põhiliselt tegeleti piimakarjakasvatusega. Vanast ajast on säilinud veel üks maakivist laut ning endine meierei ning maakelder. OÜ Hõbeda Mõis alustas tegevust 2015. aastal, mil osteti esimesed 12 Rootsi

maatõugu "mahedat" kitsetüdrukut. Pereettevõtte eesmärk oli toota ja müüa laias valikus kitsejuustu, alustades pehmetest, Feta- tüüpi juustudest ning lõpetades kõvemate ning pikka aega säilivate laabijuustudega. Tegevus oli väga edukas, kuid nõudis kurnavalt aega. Täna sel päeval antakse kitsekestele ja pererahvale mõneks ajaks puhkust ning juustutootmisega ei tegeleta. Lahke pererahvas - Georg ja Kersti Lužkov ning kelmikalt kekslevad kitsekeseid, võtavad aga lahkesti vastu huvilisi, kellel maaelu hingelähedane.

Ama küla - Õie Mets, kes elab siinmail alates 1984. aastast, on oma kodutalu kõrvalhoones üles seadnud toreda vana aja asjade näituse, mida rõõmuga huvilistele näitab. Perenaine rääkis lahkesti isiklike asjade lugusid ning pajatas kohalikust elust - olust. Vanem proua on kenasti kohanenud ja leppinud olukorraga, et külapoodi ei ole enam, autopoodki ajab asja ära. Nurinat tuleb vaid lumelükkamise teemal, mis möödunud talvel eriti nadi olevat olnud.

Rõmeda küla - Kadrina valla kõige tuntum toidukoht Arturi Šašlõkibaar asub just Rõmedal, kus on võimalik oma tellimust oodates terrassil istuda ja loodust nautida. Soojal aastaajal saab jälgida liha grillimist vabas õhus ja avatud köögis. Külalisi, eriti väikelapsi, rõõmustab miniloomaaed. Mudilaste jaoks on batuut ja mänguväljak. Menüüst võib leida head - paremat nii Euroopa kui ka Armeenia köögist. Samuti on see hea koht kogunemiseks ja koosolekute pidamiseks. Kogukond armastab siin ikka kokku saada, lõõgastuda ja vajadusel ka tähtsad asjad selgeks rääkida.

Lisaks peab kogukond oluliseks kohtumispaigaks Kadrina Valla Raamatukogu Viitna filiaali, mis asub aadressil Puraviku 1 - 5, Viitna külas. Raamatukogu asub kahekorruselises 8 korteriga 1972. a ehitatud hoones. Viitna filiaal avati 2006. aastal ja teeninduspiirkonna moodustab Arbavere, Loobu, Läsna, Mõndavere, Rõmeda ja Viitna küla.

2. Külade elu-olu kaardistamine - teede heakord, külaplatside ja infotahvlite olemasolu, kogukonna aktiivsus, turismimagnetid, tegevustalud, noorte huvitegevuse võimalused, eakate toimetulek, kogukonna jaoks muud olulised teemad.

Tirbiku Kogukond elab Kadrina keskusele nõnda lähedal, et erinevad teenused on käeulatuses. Kuna küla mõõtmed on üsna laiali ulatuvad, ei kohtuta sageli teise külapoole naabritega. Heaks info jagamise viisiks on ikka sõna levitamine ja Männi Äri hoone seintele paigutatud reklaamid. Tirbiku inimesed on tänulikud 1,5 km pikkuse mustkattega teelõigu eest, mis küla vahele eelmise valitsuse ajal ehitati. Murekohaks on siiski vähene info seoses tuuleparkide teemaga. Inimesed soovivad rohkem selgitustööd.

Kiku Kogukond oleks tänulik, kui vald teostaks Kiku ja Neeruti vahelise teelõigu greiderdamist ja soolatamist tolmu vastu, ideaalne oleks muidugi mustkattega tee ehitamine. See tõstaks elukvaliteeti kohalikul kogukonnal ning meelitaks piirkonda ka turiste ja matkajaid, kuna tegemist on looduskauni alaga. Samuti oodatakse kiiremat ja paremat infovahetust ametnike ja kogukonna vahel.

Salda kogukond on vallale tänulik, kui vana ja kasutu lauamaterjal jõuaks ka edaspidi Salda külaplatsile, kus kogukond seda meelsasti lõkkeõhtutel saab põletada. Samuti soovivad lapsevanemad, et koolibusside ajad oleks paremini Kadrina Keskkooli ja Kadrina Kunstidekooli päevakavaga kooskõlas.

Udriku Kogukond elab üsna harali. Külakeskust kui sellist ei ole. Infot saab jagada suusõnaliselt. Kogunetakse 3 - 4 perega saunaõhtuteks ja muudeks pidustusteks. Kohalikud sooviksid vaid pisut paremaid külateid, ikka teede greiderdamist ja soolatomist. Suures plaanis on siiski olukord hea, Tapa - Rakvere maantee asub ligidal ja saab liikuda kuhu vaja. Naabrid aitavad üksteist, eakatele tuuakse poodi minnes ikka meelepärast kaasa.

Ridaküla Kogukond (Põima küla poolne ots) on väga aktiivne. Ettevõtmiste kirjeldus on punktis 1. Kogukond tänab mustkatttega teelõigu eest, mis viib Tapa- Loobu maanteelt mahakeerates Kaasikmäe talu juures oleva püstkoja veereni. Kogukond rõõmustaks, kui vald toetaks uue lipuvarde soetamisega Püstkoja juurde, kus laagrilised saaksid oma lippe heisata.

Rõmeda Kogukond on aktiivne ja tegus. Viitna Raamatukogus toimunud pea 40 minutilise vestluse käigus arutati erinevate murekohtade üle.

E. - L. Luik: Murekohaks on suhtlus ja koostöö kohaliku omavalitsusega. Lisaks soovivad kohalikud, et Kadrina valla keskses toimuva kohta jõuaks info senisest enam külasse. Reklaami saab paigutada küla teeotsas olevale infotahvlile või Rõmeda Šašlõkibaari uksele.

E. - L. Luik: Kogukonnal on soov, et külavahe tee võetaks valla omandisse, mis tagab tee parema hoolduse.

Soovime ohutult liikuda jalgsi/rattaga Viitna ja Rõmeda küla vahel (hetkel on see väga ohtlik ettevõtmine sõidutee ääres).

R. Parve: Kadrina vald on varem sarnase teemaga kokku puutunud. Võtame teema vallavalitsuse koosolekul arutada.

E. - L. Luik: Bussiliiklus - bussid ei taha peatuda Rõmeda külas, seega on väga keeruline saada Tallinna või Rakvere poole.

E. - L. Luik: Paar aastat on vald olnud abiks, et saame trimmerdada teelõigu kõndimiseks Rõmeda külast Viitna Puhkekeskuse sissesõiduni (Arturi šašlõkibaari poolne teeäär, laiusega ca 2m). Sellel aastal loodaksime ka abile, summa ei ole tegelikult olnud suur ja sellel aastal arvestades hinnatõuse, oleks trimmerdamiseks vajaminev summa ca 500 eurot.

A. Meibaum: Edastame info abivallavanem Aarne Laasile ning aitame leida lahendusi.

E. - L. Luik: Eakatele on varasemalt olnud toetused - küttepuid, gaasiballoon, kuivtoiduained. Viimased 6 aastat neid toetuseid ei ole. Teeme kogukonna poolt ettepaneku, et vallalehes võiks olla sagedamini rubriik ja selgitavad artiklid sotsiaaltoetuste teemadel.

R. Parve: Hetkel sellist abipaketti ei jagata. Kadrina vald pakub erinevaid toetusi vajaduspõhiselt taotluste alusel.

E. - L. Luik: Samuti oli tore traditsioon, et eakaid peeti sünnipäevade puhul meeles kaardiga ja vallaesindaja visiidiga. Kas oleks mõeldav, et vanad head ajad võiks taas toimida?

A. Meibaum: Edastame info ja soovi sotsiaalosakonnale, vallavalitsusele ja meediaspetsialistile. Heas koostöös saab palju korda saata!

3.Teave

Palume maaelukomisjoni liikmetel olla järjepidevalt info kandjaks kogukonna, vallamaja ja ametnike vahel.

Julgustada inimesi oma muredest märku andma kas kirja teel, helistades või otse kontakti luues.

Järgmine maaelukomisjon toimub hiljemalt augusti viimases pooles või vastavalt tekkivale vajadusele. Täpsem info tuleb e - maili teel üks nädal enne koosoleku toimumist.

(allkirjastatud digitaalselt)

Anneli Meibaum
Koosoleku juhataja
Protokollija